

Bc. Tereza Červenková

Verbální komunikační strategie v angličtině jako cizím jazyce / Verbal Communication Strategies in English as a Foreign Language

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, diplomová práce, srpen 2018, 71 stran + přílohy

Posudek oponenta

Diplomová práce Terezy Červenkové si klade za cíl identifikaci, klasifikaci a kvantifikaci komunikačních strategií vyskytujících se žákovském jazyce a jejich korelaci se stupněm pokročilosti studenta, jeho plynulostí a typem úlohy, ve které byla použity.

Teoretické kapitoly 2 – 4 poučeně, důkladně a přehledně prezentují vývoj pojetí a rozlišování komunikačních strategií (CS) jako součásti komunikační kompetence a jejich dopadu na výuku komunikačním dovednostem a potažmo jejich hodnocení (včetně CEFR). Představeny jsou také výsledky konkrétních studií zaměřené na souvislost mezi množstvím CS, pokročilostí studenta a typem konkrétní aktivity.

Data pro výzkum jsou podrobně popsána v Kapitole 5. Jedná se o 14 rozhovorů vybraných z LINDSEI_CZ tak, aby reprezentovaly zkoumané úrovně pokročilosti (6 x B2 a C1, 2 x C2). Na základě své motivace autorka do zkoumání zahrnuje pouze strategie, které jsou hodnotitelné jako snaha mluvčích o vyjádření zamýšleného obsahu a které předpokládá u pokročilejších mluvčích (5.2.2.1). Tomu odpovídá i vlastní navržená taxonomie (str. 40).

Ve studovaných rozhovorech identifikovala autorka 319 instancí s převahou tzv. *indirect strategies* (83%), mezi něž zahrнула i *self-repairs*. Příklady jednotlivých strategií a jejich interpretace jsou pečlivě a srozumitelně popsány (pro větší názornost mohly být i příkladům v příloze přiřazeny klasifikační značky; v části 6.1 a dále by bylo vhodné pracovat s procentními údaji spíše než s absolutními čísly; Tab. 4, str. 41 – patří COOP pod COMPENSATORY?). U *compensatory strategies* lze, byť ne zcela prokazatelně, vysledovat souvislost s úrovní pokročilosti.

Vnitřní členění dominantní skupiny nepřímých strategií není provedeno. Různé funkce jsou (částečně nebo vyčerpávajícím způsobem?) ilustrovány a většině příkladů ze získaných dat jsou věnovány jen čtyři strany. Ač je zřejmé, že se jedná o složitý úkol (viz i autorčin komentář v prvním odst. na str. 48), bylo by možné doplnit informaci, zda uvedené příklady zastupují všechny funkční podtypy a kolik jich lze, při hrubém třídění, popsat?

Autorka dále porovnává své výsledky s výsledky předchozích studií a souvislost mezi mírou pokročilosti a četností CS nachází pouze u kompenzačního typu. Zamýšlí se rovněž nad vztahem mezi typem úlohy a zvolenými strategiemi a v závěru se pokouší ještě postihnout vztah využívání strategií k plynulosti. Jak konkrétně mohou výsledky práce a povědomí učitelů o strategiích být přeneseno do výuky?

Práce jako celek nesporně zadaný úkol splnila. Na práci oceňuji především její promyšlenost a pečlivé zpracování (včetně výborného abstraktu). V analýze autorka nepřistupuje k materiálu mechanicky, nýbrž se snaží skutečné postizení funkcí jednotlivých prostředků v kontextu. Výborně je práce zpracována po jazykové i technické stránce (u počtů v Tab. 5 str. 55, Tab. 7 str. 57 by pro přehlednost bylo možné doplnit i phw, aby byla zjevnější distribuce mezi jednotlivými mluvčími).

Závěr:

Jak vyplývá z výše uvedeného, předložená studie Bc. Terezy Červenkové kritéria kladená na diplomové práce splňuje. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně* či *velmi dobře*.

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D.

V Praze, 2. září 2018